

СТАНОВИЩЕ¹

от доц. д-р Стела Константинова Ангова

(научна длъжност, научна степен, име, фамилия, образователна/научна институция)

за придобиване на образователната и научна степен „доктор” по професионално направление 3.5. Обществени комуникации и информационни науки (медии и комуникации)

с дисертационен труд на тема: **„КРЕАТИВНИТЕ КОМУНИКАЦИИ И НОВИТЕ МЕДИЙНИ ФОРМАТИ В КОНТЕКСТА НА ЕКСТРАОРДИНАРНАТА ВИРТУАЛНОСТ. Новото медийно изкуство”**,

представен от **Атанас Атанасов Лозанов**, редовен докторант в катедра „Комуникация и аудиовизуална продукция” на Факултета по журналистика и масова комуникация с научен ръководител: доц. д-р Симеон Василев

I. Оценка на качествата на дисертационния текст

Дисертационният труд интердисциплинарно анализира актуалната тема за новото медийно изкуство. Изкуственият интелект завзе сериозно пространство в комуникационното поле едновременно в текстово и визуално отношение. Авторът разглежда задълбочено променената парадигма за информационното сътрудничество между човека (артистите) и машината. В текста виждаме не само сегашната картина на високотехнологичния дискурс в контекста на медийното изкуство, но също така е предложен възможен сценарий на сътрудничеството между артисти и умни машини в бъдещето. Аргументирано е включването на темата за етичните стандарти, т.е. как изкуственият интелект (ИИ) може да бъде обучен на „имплицитни етични ценности“.

Актуалността на темата може да бъде открита и в рамката, в която е поставено научното изследване – взаимодействието между „изчислителното творчество“ („ИИ изкуство“) и дигитално родените. Този ракурс има своята научна значимост, доколкото, както казва и самият автор, налице е „неравномерното въздействие на технологиите върху различни сегменти на обществото, поставени пред известни ментални и етични предизвикателства и опитите за регулация на прогреса (с. 10). Пропастта между поколенията в технологично отношение и преди навлизането на изкуствения интелект е голяма, а с неговото разпространение още повече се раздалечават поколенията. Дигитално родените освен потребители на съдържание, са и създатели на съдържание и

¹ Забележка: Текстът в курсив предлага опорни точки за оценка на изследователските резултати. Препоръчителен обем на становището – 2-3 стандартни страници

ползватели на изкуствен интелект, поради това намирам проведеното собствено изследване с 60 респонденти на възраст 19 - 23 години за оригинално, а резултатите от него дават възможност да се оцени тяхната дигитална грамотност, уменията за създаване и разбиране на понятия, както и способността за разграничаване на информацията от изкуството в дигиталната среда. Оригинален подход е обобщението на осъществения вторичен анализ на две чужди изследвания, на собственото анкетно проучване и сравнителната валоризация с помощта на ChatGPT 3.5. Намирам получените резултати за коректни и приветствам визуализирания модел на ново медийно изкуство (фиг. 16, с. 131). Това е и един от съществените приноси в дисертационния труд

Още в увода авторът е извел 14 основни понятия с важност за дисертационния труд и е посочил техните дефиниции. В библиографско отношение е налице познаването на български и чужди изследователи с принос към изследваното поле. Критично осмислени са концепции на „преданалоговата, аналоговата и дигиталната ера“. Интересен и заслужаващ дискусия е изводът, че „Всички извлечени артефакти работят в подкрепа на един от възможните варианти на развитие на Човечеството, а именно постхуманизъм или трансхуманизъм (с. 140). От тук и моят въпрос към докторант Атанас Лозанов: ако трябва да вкараме в категории, подобен сценарий до прогрес или регрес ще доведе хората в творческо отношение?

Както и в началото на становището споменах, дисертационният труд е интердисциплинарен – той съчетава в себе си компютърните науки, комуникационната наука, изкуството, културологията, социологическата наука, философията, педагогиката и т.н. Чрез него виждам категоричен принос в теоретично и практико-приложно отношение. Темата предполага дебатиране и още изследвания, което означава, че авторът има усет за дефиниране на проблемно поле в науката.

II. Приноси на дисертационното изследване

Приемам за обосновани посочените приноси, които дефинират нови за науката хипотези, доказани чрез правилно избрани изследователски методи.

III. Бележки и препоръки

Научните приноси е можело да бъдат формулирани по-стегнато и да бъдат номерирани. Но дори и в този вид ги приемам като коректно дефинирани и отговарящи точно на изпълнените задачи.

IV. Публикации и участия в научни форуми

Авторът има пет научни публикации по темата на дисертационния труд и участие в конференции с 8 доклада, с което са изпълнени изискванията на Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в СУ „Св. Климент Охридски“ за апробиране и оповестяване на резултатите от изследването според чл. 5, т. 5 и са покрити минималните национални изисквания по чл. 63, ал. 1, т. 4 и чл. 69, ал. 3.

V. Заключение

Дисертационният труд засяга важна тема за променящата се парадигма на медийното изкуство под влияние на изкуствения интелект. Авторът не просто регистрира трансформациите, но и се фокусира върху етично-моралните дилеми и дискусии за ролята на технологиите в съвременния свят. Установени са причинно-следствени връзки. Предложена е идеята за медийната среда като хибридна комуникационна, творческа и информационна, а това води след себе си до преосмисляне на изследователската гледна точка. Получени са важни в теоретично и приложно отношение резултати. Поради всички тези причини ще гласувам положително за присъждането на ОНС „доктор“ на Атанас Атанасов Лозанов за неговия труд на тема: „КРЕАТИВНИТЕ КОМУНИКАЦИИ И НОВИТЕ МЕДИЙНИ ФОРМАТИ В КОНТЕКСТА НА ЕКСТРАОРДИНАРНАТА ВИРТУАЛНОСТ. Новото медийно изкуство“.

Дата: 05.09.2023

Рецензент: доц. д-р Стела Ангова